

Policy för fordon, mobilitet och upphandlade transporter

Dokumenttyp: Policy
Antaget av: Remissversion
Senast reviderat:
Giltighetstid:

Diarienummer: KS 2023-406

Dokumentansvarig: Biträdande kommundirektör

Adresserat till: Samtliga nämnder och bolag

Tidpunkt för aktualitetsprövning:

Relaterade styrdokument: Klimat- och energiprogram för Linköpings kommun 2022-2030

Sökord: fordon, fossilfritt, mobilitet, resor, upphandling, transporter

Innehåll

1	Övergripande	4
1.1	Syfte	4
1.2	Omfattning	4
1.3	Ansvar och uppföljning	5
1.4	Hållbara resor i tjänst	5
2	Hållbar och effektiv fordonsflotta	6
2.1	Cyklar och lastcyklar	6
2.2	Motordrivna fordon	6
2.2.1	Prioriteringsordning för drivmedel	6
3	Hållbara upphandlade transporter	6
3.1	Prioriteringsordning för drivmedel	7
4	Hållbara resor till och från arbetsplatsen	7

1 Övergripande

Denna policy gäller för samtliga resor som sker inom tjänsten, samt de fordon¹ som ägs, leasas eller hyrs av Linköpings kommunkoncern.

Policyn utgör även ett styrdokument vid upphandling av resor, fordon, transporttjänster och upphandling av varor och tjänster som innebär resor eller transporter.

Kommundirektören tar fram tillämpningsanvisningar för kommunorganisationen. De kommunala bolagen ansvarar för att själva upprätta intern styrning utifrån policyn.

Denna policy gäller inte för upphandlingar av drift, bygg- och anläggningsentreprenader som omfattas av *Samhällsbyggnadsnämndens krav för minskad klimatpåverkan i entreprenadupphandlingar*.

Avsteg från policyn får göras om det finns särskilda skäl. För kommunorganisationen hanteras avsteg i tillämpningsanvisningar.

1.1 Syfte

Linköpings kommuns policy för fordon, mobilitet och upphandlade transporter ska främja ett trafiksäkert, resurseffektivt och miljömedvetet resande. Policyn ska utgöra ett styrdokument för att kommunkoncernen ska nå målet² att hela koncernens fordonsflotta, inklusive upphandlade fordon och transporttjänster ska vara fossilbränslefri senast 2025. Det tillser även att kraven i EUs direktiv med ökade hållbarhetskrav på offentliga organisationers egna och upphandlade transporter (Clean Vehicles Directive) uppfylls.

Ett mer klimatanpassat resande kan också innebära ekonomiska besparingar, påverka medarbetarnas hälsa positivt, öka säkerhet och har andra positiva miljöeffekter såsom renare luft.

1.2 Omfattning

Denna policy omfattar alla

- Resor i tjänst
- Egna och leasade fordon
- Upphandlade samhällsbetalda resor
- Upphandlingar där resor och transporter ingår

¹ Med fordon avses cyklar och lastycklar, personbilar och lätta lastbilar, tunga fordon, bussar och arbetsmaskiner.

² Beslutat i Klimat- och energiprogram för Linköpings kommun 2022-2030.

- Anställdas möjligheter att resa hållbart till och från arbetet

Policyn gäller i tillämpliga delar för förtroendevaldas resor.

Gällande resor i tjänst ska alla medarbetare och förtroendevalda i möjligaste mån, ges möjlighet att följa policyn. Undantag från policyn kan göras då fysisk eller psykisk funktionsnedsättning kräver det.

1.3 Ansvar och uppföljning

Kommunstyrelsen genom direktören har det samlade ansvaret för att policyn efterlevs. Kommunorganisationens hållbarhetschef ansvarar för revidering och den övergripande uppföljningen.

De kommunala bolagen har ett ansvar att bistå med efterfrågad uppföljning.

Samtliga chefer inom kommunorganisationen ansvarar för att förankra tillämpningsanvisningar i sin verksamhet på sådant sätt att de efterlevs, samt att bistå vid efterfrågad uppföljning.

Samtliga medarbetare inom kommunorganisationen ansvarar för att policyn och dess tillämpningsanvisningar följs.

1.4 Hållbara resor i tjänst

Innan beslut fattas om att genomföra en tjänsteresa ska det undersökas om mötet är lämpligt att genomföra digitalt.

Tjänsteresor³ och andra resor som genomförs i tjänst ska planeras och genomföras så resurseffektivt som möjligt med hänsyn till miljö, arbetsmiljö, arbetstid och direkta resekostnader. Resor med motordrivna fordon ska minska.

Val av färdmedel ska utgå från inriktningen ovan samt mobilitetsbehovet och ske enligt prioriteringsordningen:

1. Gå eller cykla
2. Åk kollektivt
3. Använd bilpoolsbil eller verksamhetsbil

Transportintensiva verksamheter ska arbeta aktivt för att optimera körsträcka och minska bränsleförbrukning.

Privatägd personbil ska endast undantagsvis användas för resor i tjänst.

³ En resa som arbetsgivaren har beordrat den anställda att göra, för att arbeta för arbetsgivarens räkning på annan plats än den ordinarie arbetsplatsen.

För längre inrikesresor i tjänst ska företrädesvis tåg väljas. Flygresor ska ske endast undantagsvis.

2 Hållbar och effektiv fordonsflotta

Kommunkoncernens fordonsflotta ska vara anpassad efter verksamheternas mobilitetsbehov⁴ och prioriteringsordning för val av färdmedel.

2.1 Cyklar och lastcyklar

Tillgång till cyklar, elcyklar och lastcyklar⁵ ska säkras för kortare resor som annars genomförts med motordrivna fordon.

2.2 Motordrivna fordon

Följande krav gäller för samtliga fordon som köps, leasas eller hyrs av verksamheter inom Linköpings kommunkoncern, samt fordon som ingår i upphandlad bilpool, förmånsbilar, lätta- och tunga lastbilar samt arbetsmaskiner.

Användandet av fordon ska samplaneras och optimeras så att den totala fordonsflottan effektiviseras vad gäller motordrivna fordon.

2.2.1 Prioriteringsordning för drivmedel

Fordonen ska drivas med fossilfria bränslen enligt prioriteringsordning nedan. Vid val av drivmedel ska hänsyn tas till körmönster och platsförutsättningar. Fordon som är anpassade för flera drivmedel, till exempel biogas/bensin eller diesel/HVO100 ska tankas och köras på det fossilfria alternativet.

1. Fordon ska drivas med el, biogas eller vätgas.
2. Där biogas, el eller vätgas inte kan användas, ska fordon med så låg miljöpåverkan som möjligt väljas enligt följande ordning:
 - a. Etanol
 - b. Biodiesel

3 Hållbara upphandlade transporter

Transporter kan emellanåt ske med andra mobilitetslösningar, exempelvis persontransporter med kollektivtrafik och leveranser av varor med lastcykel. Kraven i upphandlingar ska utformas på ett sätt som beakta detta.

⁴ Mobilitetsbehov baseras bland annat på hur långa och frekventa resorna är, hur många medarbetare som ska resa, och om även annat än personer ska fraktas. Behovet kan mötas med olika färdmedel, inte enbart fordon.

⁵ Med lastcykel avses en större två- eller trehjulig cykel avsedd för transport av gods.

Leveranser av varor till kommunorganisationen ska ske med kommunens samordnad varudistribution.

Vid upphandling av transporttjänster för gods och personer med motordrivna fordon ska grundläggande fordonskrav ställas och krav på förnybara drivmedel.

Motordrivna fordon för upphandlade transporttjänster och upphandlingar där transporter utgör en betydande del av tjänsten ska drivas med fossilfria drivmedel och i första hand med el, biogas eller vätgas. Kraven gäller även fordon som används inom kommunala verksamheter som har upphandlats.

Vid upphandling av varor och tjänster där transporter ingår som en underordnad del kan kravnivå för fossilfria drivmedel samt utformas i dialog med branschen.

3.1 Prioriteringsordning för drivmedel

Upphandlingar som omfattar transporter ska följa prioritetsordning för drivmedel. Kravnivå för val av drivmedel kan utformas i dialog med branschen.

1. Fordon ska drivas med el, biogas eller vätgas.
2. Där biogas, el eller vätgas inte kan användas, ska fordon med så låg miljöpåverkan som möjligt väljas enligt följande ordning:
 - a. Etanol
 - b. Biodiesel
3. I det fall fossilfritt drivmedel inte är möjligt
 - a. Fossila drivmedel med hög andel förnybart.

4 Hållbara resor till och från arbetsplatsen

Resorna till och från jobbet har en betydande miljö- och klimatpåverkan. För att fortsätta att minska dessa ska Linköpings kommunkoncern

- främja hållbar arbetspendling
- anpassa arbetsplatserna för att underlätta för cykelpendling.